

Dany Tielens

Welkom in Koningssteen-Kollegreend

Op de grens tussen België en Nederland maak je in natuurgebied Koningssteen-Kollegreend kennis met een uniek rivierlandschap. Ooit kronkelde de Maas met haar vele meanders hier en zette heel wat zand, klei en grind af. Het merendeel van dit gebied werd ontgonnen en teruggegeven aan de natuur. Hier op de grens werken Limburgs Landschap vzw en Natuurmonumenten samen aan de natuur in RivierPark Maasvallei.

het weglaten van bemesting, bloemenrijke hooilanden ontwikkelen met soorten zoals margriet, knoopkruid, veldlathyrus en beemdkruid. Deze graslanden - die zeldzaam zijn in Vlaanderen - worden laat gemaaid. Dat geeft niet alleen de bloemen de kans om in zaad te komen, maar zo krijgen ook de kuikens van de kwartelkoning de kans om op te groeien. Op deze zeldzame en Europees beschermde vogelsoort wordt het beheer van dit gebied afgestemd. Omdat het dier heel verstoringsgevoelig is, sluiten we het wandelpad tussen de twee grote graslanden van Boterakker af tijdens broedseizoen. Hoor je bij zonsopgang een luid raspand, ver dragend 'crex crex'? Dan heb je de kwartelkoning gehoord!

Ontdek de Maasplassen vanaf het water, in elk seizoen, het hele jaar door! **Jeuk!** **Ongehoord!**

Fluisterstil • Elektrisch • Milieuvriendelijk

Stilsloep partner van: **DE GROENE BOOT** Drijvend centrum voor duurzaam en gezond leven

info: www.stilsloep.be +32(0)89 418592

1 Versterking bij de Maas

Natuurgebied Koningssteen-Kollegreend ligt vlakbij het Maasdorp Kessenich. In de tijd van de Kelten stroomde de Maas langs dit dorp, maar in de loop der eeuwen verlegde de Maas meermaals haar bedding. Zo is de verlande Maasmeander en het huidige natuurgebied Vijverbroek (beheer Natuurpunt) daar één van. Midden in het centrum van Kessenich vind je de Mottoren, een restant van een oude burcht, die aangelegd is op een kunstmatig opgeworpen heuvel. Ga er gerust een kijkje nemen. Vandaar heb je zicht op een deel van natuurgebied Koningssteen-Kollegreend en Agropolis.

2 Koning van de bloemenrijke hooilanden

Tot voor kort werd het deelgebied Boterakker nog op de schop genomen voor de winning van grind. Nu is het de bedoeling dat zich hier, door een goed maai-beheer en

3 Architecten in de Kleizone

In deelgebied de Kleizone zette de Maas wellicht ooit klei af. Na het winnen van de klei, werden de putten terug volgespoten met grindafval en dekzand van de overige grindwinningsgaten. Nu wordt het gebied 's zomers gemaaid en nabegraasd door zelfredzame grote grazers. Niet alleen de grindboeren, maar ook de bevers zijn architecten van de Maasvallei. Ze knagen bomen om, bouwen burchten en zorgen zo voor variatie in de begroeiing van de oevers. Ook in de Kleizone zijn ze actief en kan je vooral 's winters veel beversporen vinden. Het zijn echte nachtdieren die er met hun geknaag zelfs voor zorgen dat bomen in het water belanden en beken door die obstakels weer op natuurlijke wijze gaan slingeren. Het plankenpad zorgt ervoor dat je droge voeten houdt!

4 Grote grazers

In grote delen van dit gebied zijn Konikpaarden en Gallowayrunderen actief. Hoewel deze dieren zachtaardig zijn, hou je toch best voldoende afstand. Aai of voeder de dieren zeker niet, om opringerigheid bij andere bezoekers te voorkomen. De dieren vinden in het gebied namelijk het jaar rond voldoende voedsel en hebben een sterk kudde-instinct. Limburgs Landschap vzw en Natuurmonumenten willen met deze grote grazers zoveel mogelijk natuurlijke processen hun gang laten gaan. Terwijl in het voorjaar de dieren het jonge gras opeten en zo ruimte maken voor bloemenrijke kruiden, ruimen ze in de winter ruigtes op en knabbelen ze aan takken en bomen. Zo ontstaan weer nieuwe open plekken. Via hun vacht verspreiden ze zaad. Hun mest is dan weer een bron van voedsel voor plant en dier.

5 Fossiele bomen

De eiken die hier liggen werden tijdens het delven van grind gevonden. Wellicht groeiden deze bomen zo'n 2000 jaar geleden meer stroomopwaarts. Ze maakten deel uit van een oerbos langs de oevers van de Maas. De hogere delen van de oevers overstroomden minder vaak waardoor de bossen er zich konden ontwikkelen tot hardhoutooibossen met imposante eikenbomen. Door de kracht van het water verlegde de rivier meermaals haar bedding en verzwolg zo delen van het bos. De bomen werden meegesleurd in de stroom en spoelden aan op de oevers, waar ze bedolven werden onder grind, zand en leem. Zo bleven ze al die jaren bewaard.

6 Ooibossen

De bossen die spontaan ontstaan langs de oevers van de Maas en de Maasplassen zijn ooibossen. Wilgen en zwarte populieren zijn aangepast aan een leven vlakbij het water. Ze verdragen het namelijk goed om langere tijd met hun voeten onder water te staan en hun zaden verspreiden zich makkelijk via de wind en het water. Hier, bij de Kessenichplas, is binnen enkele jaren na de ontgrinding zo'n zachtouthoutooibos ontstaan. De kans bestaat dat op drogere plekken eiken natuurlijk gaan kiemen en er hier weer een hardhoutooibos ontstaat langs de Maas.

Het RivierPark Maasvallei, een 2500 ha groot gebied langs de Vlaamse en Nederlandse Maas, is een bijzonder ecosysteem van internationale waarde, waar bever, otter, visarend, tal van (water)vogels, libellen, vlinders, wilde bijen en bijzondere planten een plek vinden. In combinatie met zijn rijke geschiedenis, historische steden en markante dorpen, die getuigen van een verleden vervlochten met de Maas, is Rivierpark Maasvallei zeker het ontdekken waard.

Meer info en de wandelmogelijkheden vind je op: www.rivierparkmaasvallei.eu

Foto's: Dany Tielens, Yves Adams (Vildaphoto), Veerle Cielen, Heleentje De Brauer Tweede editie, druk 2018.

Op stap

Door natuurgebied Koningssteen-Kollegreend loopt een bewegwijzerde wandelroute. De route start aan het Douanekantoor van Kessenich, Venlosesteenweg 39-400 in Kessenich (Kinrooi).

- Rode route (11 km)

Stevige schoenen of laarzen zijn aangeraden. Honden zijn welkom, maar steeds kort aangelijnd. Loslopende honden veroorzaken stress bij het wild en de grazers in het gebied.

Meer natuur in Limburg?!

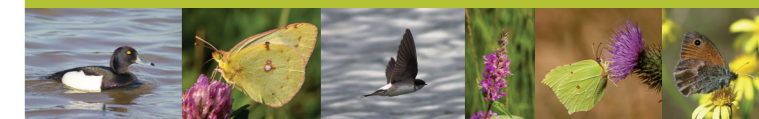
Natuurvereniging Limburgs Landschap vzw wil zoveel mogelijk Limburgse natuur behouden voor de toekomst. Dit doen we door de aankoop en het aangepast beheren van gebieden.

We beschermen niet enkel wat rest, maar herstellen ook wat verloren ging en ontwikkelen nieuwe natuur. Door rekening te houden met de draagkracht van de natuur, zijn niet alle plekkjes even toegankelijk, maar krijgen ze zo wel de kans om zich te ontwikkelen!

Ook gedreven door natuur? Word lid!

Dat kan al door 15 euro (20 euro voor Nederland) over te schrijven op rekeningnummer BE 28 4564 0220 0120 van Limburgs Landschap vzw. Je ontvangt van ons dan een leuk welkomstpakket en krijgt viermaal per jaar 'Limburgs Landschap magazine' in je bus. Als lid neem je gratis deel aan alle wandelingen en krijg je korting op bepaalde activiteiten, cursussen of producten. Voor meer info:

www.limburgs-landschap.be

7 Rust voor vogels

Niet alleen de kwartelkoning zoekt rust in dit gebied. Door zijn ligging in de Maasvallei met eilanden, grindbanken en grindputten, is Koningssteen-Kollegreend ook een belangrijk overwinteringsgebied voor allerlei watervogels, zoals de tafeleend. Het natuurgebied ligt eveneens op een route voor voedseltrek en seizoenstrek. Bij hevige vorst in noordelijk Nederland en Duitsland zakken vele overwinteraars naar dit gebied af, zoals de brandgans, fuut, grauwe gans, kolgans, kuifeend, smient en tafeleend. Soms worden hier ook zeldzaamheden zoals de grote zee-eend, nonnetje, middelste zaagbek, krombekstrandloper en roodhalsfuut gesignaleerd. Om al deze vogels te beschermen en voldoende rust te bieden is dit natuurgebied ontoegankelijk voor waterrecreatie.

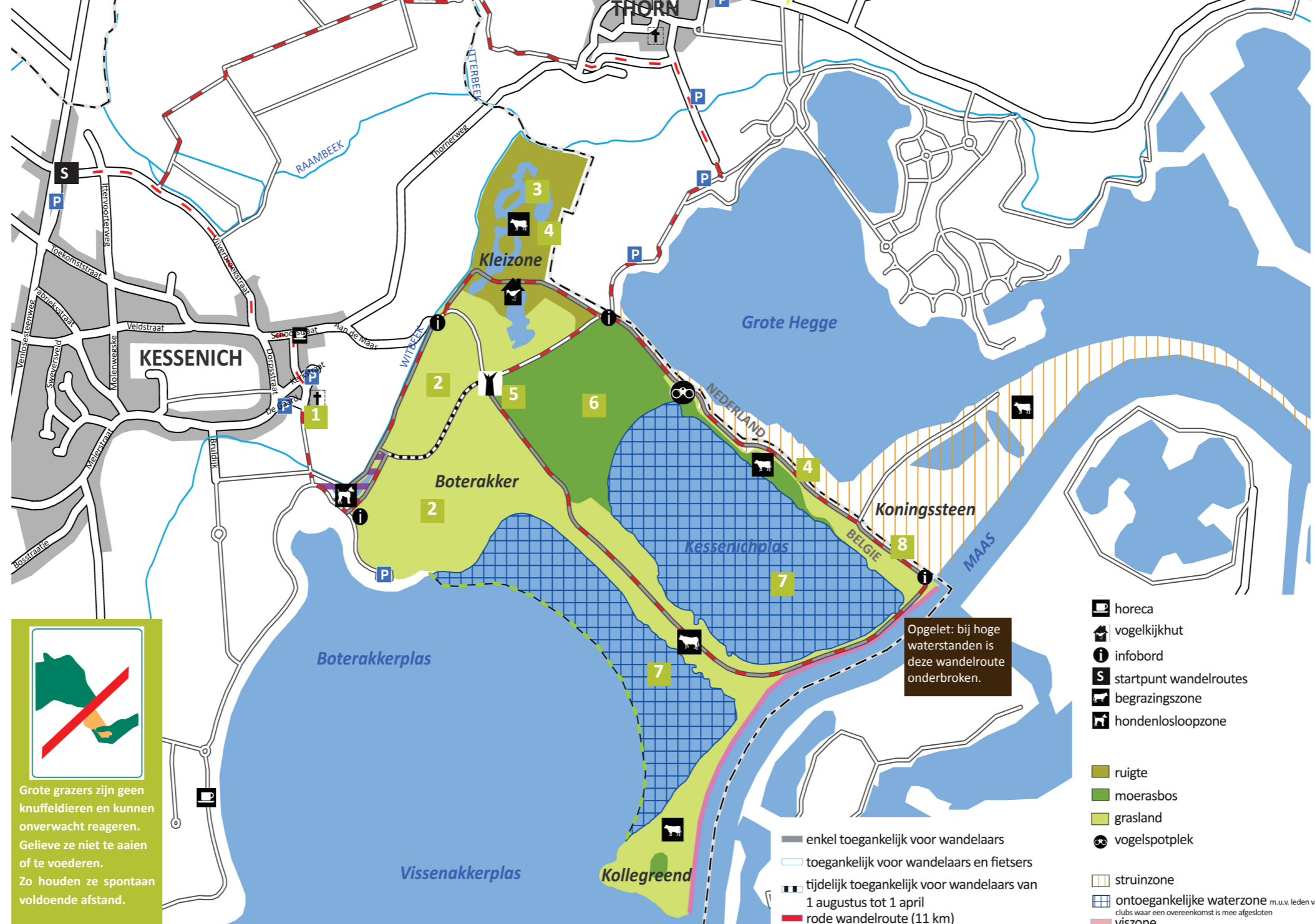
Konikpaarden - Dany Tielens

8 Bezit van de koning

Koningssteen was ooit een grindeiland in de Maas. Dergelijke eilanden lagen als stukjes niemandsland tussen beide zijden van de rivier. Ze werden toebedeeld aan de bezittingen van de koning. Aan de combinatie van het eigendomsrecht ('koning') en de grindige ondergrond ('steen') dankt het gebied haar naam. Door grote verleggingen van de Maas tussen 1743 en 1806 kwam Koningssteen samen met Kollegreend aan de linkerzijde van de oever te liggen en werd de huidige ligging bepaald. Tussen 1951 en 1957 is het grind van Koningssteen gewonnen. Vervolgens is het gebied weer grotendeels opgevuld met mijnsteen en grindresten. Omdat er ook op Vlaams grondgebied grind werd gebaggerd, werd een dijk op de grens tussen Nederland en België aangebracht: het huidige Koningssteen.

Grote grazers zijn geen knuffeldieren en kunnen onverwacht reageren. Gelieve ze niet te aaien of te voeren. Zo houden ze spontaan voldoende afstand.

- horeca
- vogelkijkhut
- infobord
- startpunt wandelroutes
- begrazingszone
- hondenloopzone

- ruigte
- moerasbos
- grasland
- vogelspotplek

- enkel toegankelijk voor wandelaars
- toegankelijk voor wandelaars en fietsers
- tijdelijk toegankelijk voor wandelaars van 1 augustus tot 1 april
- rode wandelroute (11 km)

- struinzone
- ontoegankelijke waterzone m.u.v. leden van de clubs waar een overeenkomst is mee afgesloten
- viszone

Koningssteen - Kollegreend Natuur over de grenzen in RivierPark Maasvallei

Kinrooi